Sporta jēdziens un tā attiecināšana uz prāta spēlēm

Dr. iur. Jeļena Alfejeva

Rīgas Stradiņa universitāte, Juridiskā fakultāte, Latvija
alfejeva@inbox.lv

Kopsavilkums

Rakstā aplūkots sporta jēdziens un sporta tiesiskais regulējums dažādos tiesību aktos, kā arī analizētas neskaidrības šajā jautājumā.

Ar jēdzienu “sports” apzīmē gan fiziskas aktivitātes, gan arī prāta spēles, kurās cilvēki piedalās, lai saglabātu un uzlabotu fizisko un garīgo veselību. Tomēr sporta jēdziena tiesiskajā regulējumā ir dažas neskaidrības, jo Latvijas un Eiropas Savienības (ES) tiesību aktos sports netiek skaidri definēts.

Sporta jēdziena pareiza noteikšana ir svarīga, piemēram, lai saņemtu atbrīvojumu no pievienotās vērtības nodokļa maksāšanas (sk. Eiropas Savienības Tiesas spriedumu lietā C-90/16, 2017) [12].

Šīs publikācijas mērķis ir aktualizēt sporta jēdziena noteikšanas problēmas, izpētīt atbilstīgās tiesību normas, kā arī aplūkot šo normu piemērošanas praksi un, pamatojoties uz izpētīto, noteikt problēmu risināšanas iespējas.

Pētot šos jautājumus, tika izmantotas gan vispārējās zinātniskās, gan speciālās juridiskās izziņas metodes. Pētījuma materiāls bija dažādi dokumenti, atziņas, viedokļi, Latvijas un Eiropas Savienības tiesību normas, kā arī novērošanas rezultāti. Tiesību normu tulkošanai tika izmantota gramatiskā, vēsturiskā, sistēmiskā un teleoloģiskā metode.

Atslēgvārdi: sports, tiesību jēdziens, tiesību jēdziena definēšana.

Ievads

Vēsturiski sabiedrībā sportu saprata tikai kā darbības, kas saistītas ar fiziskām aktivitātēm. Sporta sacensības tika pielīdzinātas izklaides pasākumiem. Tomēr laika gaitā attīstījās sporta loma un pieauga tā sociālā nozīme sabiedrībā. Sportošana tika atbalstīta ne tikai ar nolūku pilnveidot cilvēku fiziskās prasmes un nodrošināt izklaidi, bet arī dot

iespējas sociālās mijiedarbības prasmju veicināšanai un gādāt par profesionālajā sportā neiesaistītu indivīdu fiziskās un garīgās formas uzlabošanu. Pēc sabiedrības domām, tieši šīs sporta funkcijas patlaban ir visvairāk atbalstāmas.

Laika gaitā mainījies arī priekšstats par sporta nesaraujamu saistību ar fizisku darbību, un sporta veidu sarakstā iekļautas arī tās aktivitātes, kas nav tieši saistītas ar fizisko slodzi, piemēram, šahs, dambrete un bridžs.

Attīstoties vairāku sporta aktivitāšu tiesiskajai reglamentācijai, arī sporta jēdziens tika iekļauts tiesību aktos. Tomēr sports kā tiesību jēdziens joprojām nav viennozīmīgi definēts. Vairumā gadījumu tiesību aktos nav iekļauta sporta definīcija, paļaujoties uz vispārējo izpratni par šā vārda nozīmi.

Ņemot vērā iepriekšminēto, tiesību piemērotājiem šo jautājumu vajadzēja risināt, balstoties uz vispārējo izpratni par sportu un tiesiskā regulējuma mērķiem.

Interesants piemērs sporta definēšanas problēmai ir apskatīts Eiropas Savienības Tiesas spriedumā lietā C-90/16 (turpmāk – EST spriedums lietā C-90/16) [12]. Šis prejudiciālais nolēmums tapa, lai interpretētu tiesību normas, kas izriet no Padomes Direktīvas 2006/112/EK (2006. gada 28. novembris) par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu, saistībā ar atbrīvojumiem no pievienotās vērtības nodokļa bridža pasākumiem (turpmāk – Direktīva 2006/112) [3]. Risinot jēdziena “sports” saturu jautājumu, Eiropas Savienības Tiesa šajā spriedumā mēģināja abstrahēties no sporta vispārējās lomas vērtēšanas sabiedrībā un saglabāt sākotnējo priekšstatu par sportu kā darbībām, kas saistītas ar fiziskām aktivitātēm, turklāt atzīstot, ka fiziskajam elementam jābūt būtiskam.

Tādējādi šā raksta mērķis ir identificēt jēdziena “sports” problēmas tiesiskajā regulējumā un piemērošanā juridiskajā praksē. Lai veiktu šo pētījumu, tika izmantotas vispārējās zinātniskās un speciālās juridiskās metodes: analīzes un sintēzes metode, indukcijas un dedukcijas, kā arī vēsturiskā metode. Pētījuma materiāls bija dažādi dokumenti, literatūra un tiesu prakse. Tika veikta Latvijas tiesību normu un ES tiesību aktu analīze, kā arī izmantoti novērošanas rezultāti.

Sporta jēdziena definēšana

Risinot jautājumu par kāda jēdziena definēšanu, vispārēji ir atzīts, ka vispirms jāatklāj tā saturs, nosaucot raksturīgās pazīmes. Jēdzienu definē, lai tas pildītu konkrētu funkciju. Tiesību dokumentos jēdzienu definīcijas iekļauj ar mērķi izvairīties no nevajadzīgas garu skaidrojumu atkārtotības dokumenta tekstā. Definīcijas dod jēdzieniem, kas dokumentā tiek vairākkārt atkārtoti un lietoti īpaši un kam tiesību sistēmā ir īpaša izpratne. Tādējādi dažādos dokumentos var būt vārdiski vienādi apzīmēti dažādi šā dokumenta nolūkiem izmantojamie jēdzieni.

Tiesību akti tiek izstrādāti dažādu nozaru vajadzībām. Katrā nozarē lieto tai raksturīgos jēdzienus, kuri izteikti ar terminiem. Tiesību aktā terminus skaidro, ja terminā izteiktajam jēdzienam ir īpaša nozīme tajā nozarē, ko tiesību akts regulē, vai lai konkrētā terminā izteiktā jēdziena izpratnes robežas [14].

Terminam jābūt viennozīmīgam, tādēļ tas visā tiesību akta tekstā jālieto vienā nozīmē. Kaut gan to lieto vienā nozīmē viena tiesību akta tekstā, citā tiesību aktā to var darīt atšķirīgi.

Jēdzienam “sports” starptautiskā līmenī nav unificētas definīcijas. Ministru komitejas ieteikumā dalībvalstīm Nr. R(92) 13 REV “Pārskatītā Eiropas Sporta harta” (pieņemts Ministru komitejā 1992. gada 24. septembrī 480. sanāksmē un pārskatīts 2001. gada 16. maijā 752. sanāksmē) ir sniegta jēdziena “sports” definīcija [5].

Šā dokumenta otrajā pantā ir noteikts, ka Sporta hartā ar vārdu “sports” tiek apzīmēti gadījuma vai organizētie fizisko aktivitāšu veidi, kas vērsti uz fiziskās un garīgās formas uzlabošanu un kas rada sociālās attiecības vai kuru dēļ tiek gūti rezultāti visu līmeņu sacensībās.

Tādējādi hartā sniegtajā sporta definīcijā, kurā sports sākotnēji saistīts ar fiziskajām aktivitātēm, papildus norādīta arī garīgā stāvokļa uzlabošana, uzsverot arī sociālās lomas svarīgumu. Fiziska aktivitāte ir jebkura kustība, tāpēc Sporta hartā sports primāri saistīts ar cilvēka kustībām, nenorādot to nepieciešamo īpatsvaru, tomēr piebilstot, ka fiziskām aktivitātēm jābūt saistītām ar fiziskās un garīgās formas uzlabošanu un sociālo attiecību radīšanu. Turklāt hartas preambulā teikts, ka sports ir sociāla un kultūras darbība, kuras pamatā ir brīvprātīga izvēle, kas veicina saziņu starp Eiropas valstīm un pilsoņiem, un tai ir būtiska loma Eiropas Padomes funkciju īstenošanā (6. punkts) [5].

Savukārt Eiropas Komisijas dokumentā “Baltā grāmata par sportu” teikts, ka šajā dokumentā tiek lietota Eiropas Padomes izstrādātā jēdziena “sports” definīcija, kas norāda uz vēlēšanos unificēt jēdziena “sports” uztveršanu, lietojot to dažādos Eiropas starptautiskajos dokumentos [1].

Ar prejudiciāliem nolēmumiem Eiropas Savienības Tiesa pēc būtības atzinusi, ka, ņemot vērā Eiropas Savienības mērķus, ES tiesības attiecas uz sportu tikai saimnieciskās darbības aspektā Līguma par Eiropas Savienības darbību izpratnē (sk., piemēram, 1995. gada 15. decembra sprieduma lietā C-415/93 *Bosman*, *Recueil* 73. punktu [8]; 2000. gada 11. aprīļa sprieduma apvienotajās lietās C-51/96 un C-191/97 *Deliège*, *Recueil* 41. punktu [9]; 2000. gada 13. aprīļa sprieduma lietā C-176/96 *Lehtonen* un *Castors Braine*, *Recueil* 32. punktu [10]; 2006. gada 18. jūlija spriedumu lietā C-519/04 *David Meca-Medina* un *Igor Majcen* pret Eiropas Kopienų Komisiju [11]).

Vērtējot sportu Eiropas Kopienas kompetences kopsakarā ar Eiropas Kopienas līguma 149. un turpmāko pantu piemērošanu [2], var secināt, ka šā līguma darbības laikā Eiropas Kopiena, pievēršoties sporta jomai, aplūkoja vien ierobežotu jautājumu loku, t. i., sports tika skatīts kā algots darbs vai maksas pakalpojumu sniegšana, kā tas daļēji vai pilnībā ir profesionālajā sportā.

Savukārt kopš 2009. gada Līgums par Eiropas Savienības darbību (turpmāk – LESD) paredz, ka ES kompetencē ir veikt darbības, lai atbalstītu, koordinētu vai papildinātu dalībvalstu rīcību, kas Eiropas līmenī skar arī izglītību, arodniecības, jaunatni un sportu (6. panta e apakšpunkts) [1].

Jāpiebilst, ka ES nav vispārējas reglamentējošas kompetences attiecībā uz dalībvalstīm – tai ir tikai kompetence un pilnvaras, kas tai piešķirtas ar ES tiesību aktiem. LESD 12. sadaļa sākas ar 165. pantu (iepriekš Eiropas Kopienas līguma 149. pants), kurā paredzēta ES rīcības nostāja, tostarp sporta jomā, proti, šajā pantā teikts, ka ES rīcības mērķis sporta jomā ir attīstīt Eiropas dimensiju sportā, veicinot taisnīgumu un atklātību sporta sacensībās un sadarbību starp struktūrām, kas ir atbildīgas par sportu, kā arī sargājot sportistu, jo īpaši jaunāko sportistu, fizisko un morālo integritāti. Minētajā līguma pantā arī paredzēts, ka ES dalībvalstis – gan kopīgi, gan katra atsevišķi – izglītības un sporta jomā sekmē sadarbību ar trešajām valstīm un kompetentām starptautiskām organizācijām, jo īpaši – ar Eiropas Padomi.

Šie apgalvojumi ES pamatdokumentā nav tieši izmantojami ES tiesību normu teleoloģiskai interpretācijai, piemēram, vērtējot atbrīvojuma no pievienotās vērtības nodokļa piešķiršanu, tomēr tie ir vērā ņemami, vērtējot ES intereses sportā, no tā pastarpināti izsecinot par ES iedomājamo sporta saturu.

Sabiedrībā sportam ir svarīga sociālā loma, tāpēc sporta sasaiste ar saimniecisko darbību nebūtu tik tieši vērtējama, kā to norāda Eiropas Savienības Tiesa, bet sports būtu jāapskata arī no cilvēktiesību viedokļa, kā arī saistībā ar tā sociālo lomu *ab initio*. Protams, ES tiesību akti nekonkurē ar sporta “iekšējām tiesībām”, atļaujot tām nosacītu autonomiju. Tomēr, balstoties uz sporta sociālo nozīmi, nosakot ES kompetenci, ES institūcijām, galvenokārt Eiropas Savienības Tiesai un Eiropas Komisijai, ir jāizstrādā likumīgas sporta pārvaldības koncepcija, tās robežas nosakot plašāk par sporta kā saimnieciskās darbības pārvaldīšanu, lai gan šai koncepcijai Līgumā par Eiropas Savienības darbību nav skaidra tiesiskā pamata [18].

Nav apšaubāms, ka sporta īpašais raksturs ir noteikts ar LESD, tāpēc ir nepieciešama skaidra ES institūciju nostāja, kā šo jomu pārvaldīt. Taču šo uzdevumu izpilde nav iespējama, ja jēdzienam “sports” netiek dots skaidrs un nepārprotams saturs, kuru izmantot gan politikā, gan tiesībās.

Šajā ziņā nav veiksmīgs Eiropas Savienības Tiesas spriedums lietā C-90/16, ka tāda aktivitāte kā sporta bridžs nav sports. Lietā sniegt prejudiciālu nolēmumu lūdza Lielbritānijas tiesa, izskatot strīdu starp Anglijas Bridža savienību un nodokļu administrāciju par pievienotās vērtības nodokļa uzlikšanu ieejas maksai (maksa par dalību turnīrā), ko Anglijas Bridža savienība iekasē par tās organizētajiem sporta bridža turnīriem [7].

Interpretācijai šajā lietā tika pakļautas Direktīvas 2006/112/EK normas, kurās paredzēts piešķirt atbrīvojumu ar sportu cieši saistītajam pakalpojumam, neatklājot jēdziena “sports” saturu [3]. Tā Direktīvas 2006/112 132. panta 1. punkta m apakšpunktā paredzēts, ka dalībvalstis atbrīvo no nodokļa konkrētus pakalpojumus, kas cieši saistīti ar sportu vai fizisko audzināšanu un ko bezpeļņas organizācijas sniedz personām, kas piedalās sporta vai fiziskās audzināšanas pasākumos [3].

Iepazīstoties ar iesniegtajiem materiāliem, Eiropas Savienības Tiesa atzina, ka sporta bridža spēlē ir nepieciešama atmiņa, loģiskā, stratēģiskā un konceptuālā domāšana un šī nodarbe ir labvēlīga to personu garīgajai un fiziskajai veselībai, kuras to veic

regulāri, tomēr to pielīdzināja izklaidei, nevis sportam. Šādi spriežot, netika ņemts vērā, ka Starptautiskā Olimpiskā komiteja prāta spēles uzskata par sportu, jo tā atzīst bridža, šaha u. c. federācijas, kas pārstāv šos sporta veidus.

Formāli konstatējot, ka tikusi veikta sistēmiskā un teleoloģiskā tiesību normu interpretācija, Eiropas Savienības Tiesa pamatojumam izraudzījās iepriekš izdarītos judikatūras secinājumus, kas izdarīti pirms LESD pieņemšanas. Tiesa skaidroja, ka Direktīvas 2006/112 interpretētās normas neattiecas uz visām ar izklaidi un atpūtu saistītām darbībām, pat ja tās ir labas fiziskajai un garīgajai veselībai. Tiesa arī norādīja, ka bridža sacensības varētu atzīt par kultūras pakalpojumiem, kuriem atbilstīgi Direktīvas 2006/112 132. panta 1. punkta n apakšpunktam arī paredzēts atbrīvojums no pievienotās vērtības nodokļa [3].

Tādējādi, sekojot Direktīvas 2006/112 regulējumam, Eiropas Savienības Tiesa nošķīra sporta un kultūras pasākumus. Šis iedalījums gan ir nosacīts, jo Eiropas Sporta hartas preambulas 6. punktā teikts, ka sports ir sociāla un kultūras darbība. Nošķirot sporta un kultūras pasākumus, var nonākt pretrunā ar Eiropas Padomes sniegto sporta kā kultūras elementa lomas novērtēšanu.

Eiropas Padomes interneta vietnē norādīts, ka visās kultūrās sports ir universāls elements. To atzīstot, tiek arī apliecināts, ka ar sportu jauniešiem tiek piedāvātas sociālās mijiedarbības iespējas, lai attīstītu zināšanas, prasmes un attieksmi – nepieciešamo viņu pilnvērtīgai līdzdalībai pilsoniskajā sabiedrībā, sasaistot kultūru un sportu ar cilvēktiesībām.

Var secināt, ka Eiropas Savienības Tiesas jēdziena “sports” interpretācijai nav tāda pamatojuma, kuru varētu rast no ES vai starptautisku institūciju izteikumiem, secinājumiem vai regulējumiem šajā jomā.

Latvijas sporta tiesiskā reglamentācija

Sporta definīcija Latvijas Republikas Sporta likumā līdzinās definīcijai Eiropas Komisijas Baltajā grāmatā un aptver arī prāta sporta veidus. Saskaņā ar šā likuma 1. panta 10. punktu sports ir visu veidu individuālas vai organizētas aktivitātes fiziskās un garīgās veselības saglabāšanai un uzlabošanai, kā arī panākumu gūšanai sporta sacensībās [2].

Latvijas Republikā par sporta nozari atbildīgā valsts pārvaldes iestāde ir Izglītības un zinātnes ministrija. Tā uzrauga biedrībai “Latvijas Sporta federāciju padome” (turpmāk – LSFP) deleģēto valsts pārvaldes uzdevumu izpildi. LSFP ir sporta nozarē patstāvīga Latvijas Republikas normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā atzīto 90 sporta federāciju apvienība, kura atbilstīgi Sporta likumam pārstāv un īsteno to kopīgās intereses, tostarp sadala valsts budžeta finansējumu sportam.

Sporta likuma 10.¹ pantā paredzēti kritēriji un kārtība sporta federācijas atzīšanai. Starp kritērijiem, piemēram, ir darbības mērķis, t. i., attiecīgā sporta veida (attiecīgo sporta veidu) vai darbības jomas attīstīšana valstī un sporta sacensību organizēšana. Starp Sporta likumā noteiktajā kārtībā atzītajām sporta federācijām ir Latvijas Šaha federācija, Latvijas

Bridža federācija un Latvijas Dambretes savienība. Izvērtējot šo federāciju pārstāvētos sporta veidus, var secināt, ka tieši tie nav saistīti ar fiziskajām aktivitātēm, bet veicina cilvēka garīgo veselību, kā arī pilda svarīgu sociālo lomu.

Savukārt Pievienotās vērtības nodokļa likumā sports minēts tikai nolūkā noteikt ar to saistīta pakalpojuma sniegšanas vietu (20. pants), kā arī brīdi, kad ziņas par nodokli jānorāda nodokļa deklarācijā (124. pants) [4]. Ņemot vērā, ka likumā nav paredzēti speciāli tieši ar sportu saistīti atbrīvojumi, līdz šim nav bijusi problēma definēt, kas ir sports vai sporta pasākums saistībā ar pievienotās vērtības nodokli.

Sporta jēdziena attiecināšana uz prāta spēlēm

Vispārējā starptautiskajā praksē šahs, dambrete un bridžs tiek saistīti ar sporta veidiem.

Bridžu var uzskatīt par sabiedrībai vispieejamāko sporta veidu. Lai ar to nodarbotos, nav ierobežojumu ne vecuma, ne arī invaliditātes dēļ. Ņemot vērā plašo pieejamību, tas var būt arī visvairāk saistīts ar saimniecisko darbību: ar daudzu indivīdu piedalīšanos sporta bridža pasākumos, kas organizēti pēc sporta sacensību principiem, un par dalību tajos parasti tiek iekasēta dalības (ieejas) maksa. Primārais maksas iekasēšanas mērķis parasti ir sacensību organizēšanas izdevumu segšana.

Bridžs ir spēle. Tas tāpat kā vairākas citas spēles, ņemot vērā to vēsturisko izcelsmi, tika pieskaitīts sportam. Bridžā izmanto kārtis, taču tam nav lielas nozīmes, jo varētu izmantot jebkurus noteiktā skaita apzīmējumus, bet izvēli par labu kārtīm noteikusi tradīcija un ērtums, turklāt tās jau tiek lietotas citās kāršu spēlēs. Tomēr bridžs kardināli atšķiras no citām kāršu spēlēm, jo veiksmes elements bridža sacensībās nav lielāks kā jebkurā klasiskajā sporta veidā. Visiem bridža sacensību dalībniekiem ir viens un tas pats kāršu sadalījums, tādējādi uzvarēs tas, kurš vislabāk prātīs rīkoties ar savu kāršu kombināciju un pieļaus vismazāk kļūdu. Bridžs ir vienīgā kāršu spēle, kuru uzskata par olimpisko sporta veidu, pamatojoties uz 1998. gada Olimpiskās komitejas lēmumu. Tā kā bridžs ir pāra spēle, tas attīsta komunikācijas un mijiedarbības prasmes, kā arī citas svarīgas iemaņas. Bridža sociālo nozīmīgumu veido arī tas, ka bridžs ļauj saglabāt un uzlabot cilvēka garīgo veselību, attīstīt prātu un loģisko domāšanu, turklāt dalībniekiem nav vecuma ierobežojumu [16].

1998. gadā Starptautiskā Olimpiskā komiteja nolēma sporta bridžu starptautiski atzīt, klasificējot to kā sporta veidu. Šobrīd tam ir olimpiskais statuss, kas nozīmē, ka tiks izteikts piedāvājums bridžu iekļaut olimpisko spēļu programmā. Jau šobrīd notiek starptautiskie bridža turnīri, un tajos sasniegtie rezultāti ir tieši atkarīgi no dalībnieku prasmēm un treniņos ieguldītā darba. Lai sacenstos sporta bridžā, jāpieliek ievērojamas intelektuālās pūles un nepieciešams daudz trenēties.

Taču pretēji šeit minētajiem bridža spēlētāju pozitīvajiem ieguvumiem EST spriedumā lietā C-90/16 tika noteikts, ka bridžs nav sporta veids, jo fiziskais elements tajā ir neliels. Spriedums pamatots ar to, ka sports ir saimnieciska darbība, un vērtējums tika izdarīts no šāda skatpunkta, nepieļaujot plaši tulkot sporta veidiem piemērojamo

atbrīvojumu saturu. Šāda pieeja būtu attaisnojama, uzlūkojot sportu kā izklaidi, kas saistīta ar profesionālu sportistu un tiem pielīdzināmo pasākumu skatīšanos. Savukārt, ja tiek spriests par individu, kas nav profesionāli sportisti, iesaistīšanos aktivitātēs, kuras uzlabo viņu fizisko un garīgo veselību, arī atbrīvojuma no pievienotās vērtības nodokļa mērķis būtu jāvērtē atbilstīgi šādu pasākumu sociālajai lomai, t. i., piešķirot tiem atbrīvojumu no šī nodokļa.

Pareizs ir ģenerālvokāta Maceja Špunara viedoklis lietā C-90/16. Viņš uzskata, ka starp pazīmēm, kurām noteikti jāpiemīt, lai darbība atbilstu apzīmējumam “sports” Direktīvas 2006/112/EK izpratnē, fiziskais elements nav nepieciešams un šajā ziņā sporta bridžs ir sports [7].

Secinājumi

Vēsturiski par sportu dēvēja tikai ar fiziskajām aktivitātēm saistītas darbības nolūkā attīstīt fiziskās prasmes, taču šobrīd sportu saista ar veselības, arī garīgās veselības, uzlabošanu, kā arī akcentē tā sociālo nozīmi, kas, no sabiedrības viedokļa raugoties, ir galvenokārt atbalstāma sporta funkcija.

Tiesību piemērotājiem vajadzēja risināt jautājumu par jēdziena “sports” saturu, balstoties uz vispārējo izpratni par sportu un tiesiskā regulējuma mērķiem, bet šā risinājuma rezultāts šobrīd nav viennozīmīgs.

Latvijā tiesiskais regulējums aptver visus nepieciešamos sporta elementus, ņemot vērā arī sporta sociālo lomu un tā attīstības mērķus.

Svarīgi ir pievērsties un tiesiski noteikt jēdziena “sports” saturu, turklāt tas būtu jādara visā ES. Jāveic arī tiesiskās darbības, kas mainītu Eiropas Savienības Tiesas praksi jēdziena “sports” definēšanā.

Lai novērstu šīs problēmas tiesību normu piemērošanā, svarīgi izprast, kas ir sports. Tādēļ nepieciešams veikt grozījumus starptautiskajos dokumentos un tiesību aktos. Sports ir dažādu veidu individuālas vai organizētas aktivitātes fiziskās un garīgās veselības saglabāšanai un uzlabošanai, kā arī panākumu gūšanai sporta sacensībās. Lai izteiktu konkrētos priekšlikumus par izmaiņām ES tiesību aktos, detalizētāk jāanalizē tiesību aktu struktūra.

Definition of “Sport” and Its Extension to Mind Games

Abstract

The article is devoted to the concept of sport, which is related to the ambiguous regulation in various legal acts.

The term “sport” refers to both physical activity and mental games that are performed to preserve and improve the physical and mental health of a person. However, from the point of view of the legal framework, there may be some ambiguity with the concept of sport, as the legislation in Latvia and the RES do not have a clear definition for it.

The correct definition of the concept of sport is important in several respects, including under the exemption from value added tax (see judgment of the Court of Justice of the European Union in Case C-90/16).

The aim of the article is to update the problems of determining the concept of sport, to study the legal norms that apply to it, as well as to review the practice of applying these norms, based on which problems of solving the problem can be identified.

The methods of general scientific as well as special legal research are used in the development – the method of analysis and synthesis, methods of scientific induction and deduction, the comparative method, as well as the method of observation. The basis of the research is the observance of various documents, opinions and legal norms in both the law of Latvia and the European Union, as well as observation.

The grammatical, historical, systemic and teleological methods are used to translate legal norms.

Keywords: sport, law institute, law institute's definitions.

Avoti un literatūra

Tiesību akti

1. Baltā grāmata par sportu: Eiropas Parlamenta 2008. gada 8. maija rezolūcija par Balto grāmatu par sportu 2007/2261(INI). *ES publikācijas*. 2008. Iegūts no: <https://publications.europa.eu/lv/publication-detail/-/publication/ee80bb3e-f92f-4ef8-9d34-c5689133f0fe/language-lv> [sk. 12.05.2018.].
2. Līguma par Eiropas Savienību un Līguma par Eiropas Savienības darbību konsolidētās versijas. *Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis*. C326, 26.10.2012. Iegūts no: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=celex%3A12012E%2FTXT> [sk. 11.05.2018.].
3. Padomes Direktīva 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (2006. gada 28. novembris): Eiropas Savienības Padomes Direktīva. *Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis*. L347, 11.12.2006., 1–118. Iegūts no: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/ELI/?eliuri=eli:dir:2006:112:oj> [sk. 11.05.2018.].
4. Pievienotās vērtības nodokļa likums: Latvijas Republikas likums. *Latvijas Vēstnesis*. 197(4800), 14.12.2012.
5. Recommendation No. R(92) 13 rev of the Committee of Ministers to member states on the revised European sports charter (adopted by the Committee of ministers on 24 september 1992 at the 480th meeting of the ministers' deputies and revised at their 752nd meeting on 16 may 2001). *Council of Europe Committee of Ministers*. Iegūts no: <https://rm.coe.int/16804c9dbb> [sk. 10.04.2018.].
6. Sporta likums: Latvijas Republikas likums. *Latvijas Vēstnesis*. 165(2740), 13.11.2002.; *Zinotājs*. 23, 12.12.2002.

Tiesu prakse

7. Eiropas Savienības Tiesa: Ģenerālvokāta Maceja Špunara secinājumi, sniegti 2017. gada 15. jūnijā, lieta C-90/16 *The English Bridge Union Limited* pret *Commissioners for Her Majesty's Revenue & Customs*. Iegūts no: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX:62016CC0090#t-ECR_62016CC0090_LV_01-E0032 [sk. 10.04.2018.].
8. Eiropas Savienības Tiesas 1995. gada 15. decembra spriedums lietā C-415/93 *Bosman, Recueil*, 1–4921. *EUR-Lex*. Iegūts no: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1535954903478&uri=CELEX:61993CJ0415> [sk. 10.04.2018.].
9. Eiropas Savienības Tiesas 2000. gada 11. aprīļa spriedums apvienotajā lietā C-51/96 un C-191/97 *Deliège, Recueil*, 1–2549. *EUR-Lex*. Iegūts no: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1535955753848&uri=CELEX:61996CJ0051> [sk. 11.04.2018.].
10. Eiropas Savienības Tiesas 2000. gada 13. aprīļa spriedums lietā C-176/96 *Lehtonen* un *Castors Braine, Recueil*, 1–2681. *EUR-Lex*. Iegūts no: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1535955333975&uri=CELEX:61996CJ0176> [sk. 13.05.2018.].
11. Eiropas Savienības Tiesas 2006. gada 18. jūlija spriedums lietā C-519/04 *David Meca-Medina* un *Igor Majcen* pret Eiropas Kopienų Komisiju, ECR 2006, 1–6991. *EUR-Lex*. Iegūts no: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1535955498501&uri=CELEX:62004CJ0519> [sk. 12.05.2018.].
12. Eiropas Savienības Tiesas (ceturtās palātas) 2017. gada 26. oktobra spriedums lietā C-90/16 *The English Bridge Union Limited* pret *Commissioners for Her Majesty's Revenue & Customs*. 2017. *Eiropas Savienības tiesību akti un publikācijas*. Iegūts no: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX%3A62016CJ0090> [sk. 11.04.2018.].

Literatūra

13. Kusiņš, G. 1999. Normativo aktu jaunrade. No: *Mūsdienu tiesību teorijas atziņas*. Rīga: Tiesu namu aģentūra.
14. SportAccord: Starptautiskā sporta federāciju asociācija. 2018. Iegūts no: <http://www.sportaccord.com> [sk. 10.04.2018.].
15. Starptautiskā Olimpiskā komiteja. 2018. Iegūts no: <https://www.olympic.org/> [sk. 10.04.2018.].
16. Vyas, R. and Nalwaya, N. 2015. Sports as a CSR Initiative: Empowering the Youth (06 May, 2015). *Youth Empowerment (Book): Himanshu Publication*. Iegūts no: <https://ssrn.com/abstract=2728598> [sk. 11.05.2018.].
17. Weatherill, S. 2011. EU Sports Law: The Effect of the Lisbon Treaty (25 January, 2011). *Oxford Legal Studies Research Paper*. 3/2011. Iegūts no: <https://ssrn.com/abstract=1747916> [sk. 10.04.2018.].